

βία

βία, η, ουσ. [<αρχ. βία], η βία. **1.** η βιασύνη, η σπουδή: «όλη τη μέρα τεμπέλιαζε και τώρα του έπιασε η βία να τελειώσει τη δουλειά || μην αγχώνεσαι, γιατί δεν υπάρχει βία». **2.** ως επίρρ. **βία, α.** συνήθως επαναλαμβανόμενο, δηλώνει το ανώτατο ποσοτικό ή χρονικό όριο: «η αίθουσα βία βία χωρούσε εκατό άτομα || κάνε γρήγορα, γιατί βία βία που προλαβαίνεις». **β.** με δυσκολία, δύσκολα: «βία βία κατάφερα να βάλω κι εγώ στην τράπεζα μερικά λεφτουδάκια για ώρα ανάγκης»·

- για λόγους ανωτέρας βίας ή λόγω ανωτέρας βίας, ο απρόβλεπτος παράγοντας που, ως εμπόδιο, ανατρέπει κάποιο σχέδιο ή πρόγραμμα ή εμποδίζει την εκπλήρωση κάποιας υποχρέωσης: «είχαμε σπουδαία όνειρα γι' αυτή την επιχείρηση, αλλά για λόγους ανωτέρας βίας μας ανάγκασε ν' αναδιπλωθούμε || λόγω ανωτέρας βίας, δεν μπόρεσα να σου επιστρέψω τα χρήματα». (Τραγούδι: έγινε ειρήνη για λόγους ανωτέρας βίας,ας κράταγε αλήθεια για όλη τη ζωή μας)·

- δεν είναι βία, λέγεται στην περίπτωση που μεταθέτει κάποιος την εκτέλεση κάποιου έργου στο μέλλον: «μπορώ να το κάνω κι αργότερα, δεν είναι βία». Συνών. εις αύριο τα σπουδαία / κι αύριο μέρα είναι / σπεύδε βραδέως (β). Αντίθ. η πίτα τρώγεται ζεστή / κάλλιο να το παρά πού 'ν' το / κάλλιο πέντε και στο χέρι παρά δέκα και καρτέρι (β) / όποιος πρόλαβε τον Κύριον είδε (α) / στη βράση κολλάει το σίδερο / το γοργόν και χάριν έχει·

- διά της βίας, βλ. φρ. με τη βία·

- με τη βία, με βίαια μέσα, με το ζόρι, αναγκαστικά: «τον έπιασαν στη μέση του δρόμου και τον ανάγκασαν με τη βία να μπει στ' αυτοκίνητό τους || στην Ασφάλεια ομολόγησε με τη βία πως είναι ένοχος»·

- μετά βίας, δύσκολα: «μετά βίας κατάφερα κι εγώ ν' αγοράσω ένα αυτοκινητάκι»·

- μόλις και μετά βίας, με μεγάλη δυσκολία, πολύ δύσκολα: «μόλις και μετά βίας μάζεψα τα λεφτά, για να μην μου κάνουν κατάσχεση το σπίτι || στο δρόμο είχε μεγάλη κίνηση και μόλις και μετά βίας πρόλαβα το τρένο || υπήρχε τόσος θόρυβος που μόλις και μετά βίας ακουγόταν η φωνή του»·